

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:

Jászberény, III. ker.,
Szentháromság-tér 3.
hova a lap szemléli
részét illető közlemé-
nyek, valamint az elő-
fizetési és hirdetési
díjak közzendők.

JÁSZ UJSÁG

KÖZGAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI LAP.

Előfizetési ár

helyben:

Egész évre . . . . 8.— K
Félévre . . . . . 4.— K
Negyedévre . . . . 2.— K

vidéken:

Egész évre . . . . 9.— K
Félévre . . . . . 4.50 K
Negyedévre . . . . 2.50 K

Egyes szám ára
10 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
BELEZNAJ LÁSZLÓ.

Megjelenik vasárnap és csütörtök
reggel.

Laptulajdonos:
DARANYI FERENC.

A virradást várják.

A csendes jászföldön, hol csak nagyobb célú politikai és társadalmi mozzanatok ráznak ébredést a közel multban is kifeszegettet volna olyan kérdéseket, melyek ennek előtte homályba burkolva ismeretlenek voltak s melyek legfeljebb tréfaalakjában járták be a társas és fehér asztalok tájkáját. A modern haladásnak nevezett micsoda azonban ma már elszéledni látszik a „szabadgondolkodás” a istentagadás stóbb e féle experimentumokra nem alkalmas terreneumaikon is.

Mi a titkos zugokat figyelve és megértve az itt ott burkolva becsépezett tendenciákat programunkhoz híven őrt állunk.

A szabadkőművesség taktikát változtatott. Az eddig holmi „jó sziv” ingyen tej, ingyen szén s több efféle ártatlan emberbaráti intézmények köpönye alatt szervezkedő csendes társaság régi eszközeihez ujjakat szer-

zett, fegyverzetét erősebb felszereléssel pótolta ki. — A „sziv” szerepe, mely lassan-lassan rágta oszlopait, már lejárt, eléggé megvan már örövel nemzetünk tölgyfája, most már fejszével, csákánnyal, gyorstüzelővel vonul fel minden ellen, ami a történelmi Magyarország hívei előtt szent és értékes.

Amíg eddig uri pártatlan, nevén nevezve szintelen lapokban, ostyában megcukrozza adta be istentagadó, erkölcsöt lázító, forradalmi anarchizmusra nevelő elveit, most külön, e célt nyíltan szolgáló lapokat indít, melyben hirdeti a haladást, a progresszivitást, a dogmák, tehát a hit ellen, a hagyományok, tehát a nemzeti eszmék és a történelmi osztályok ellen. Nagyon jól tudja a szabadkőművesség, hogy céljait, a magyar egyház kifosztását, a szerzetesek elűzését, az Egyház békóbaérését, a kath. iskolák államosítását és iskola falaiból, a

nevelésből az Isten és tiszteletének száműzését csak a tömeg megnyerésével érheti el. A népre van szüksége hogy vele lesujtsjon a keresztre és azon intézményekre, melyeken a kereszt ragyog. Ezért csepeg ajka a népbolondítás, a népjogok édes mészétől. A bankárok, a tőkések és ezek udvara a páholytestverők, stréber lateinerek, kiknek utálatos a munkásbuzony és bagós, undorító a paraszt, felcsapnak demagógoknak, csak hogy a nép gyeplőjét kezükbe ragadják.

Az ő idejük, úgy érzik nincs már messze. Ezért a lázas munka a szabadkőműves páholyokban. A kulturharc első villanásai már megvillantak a parlamentben. — A szabadkőműves páholyok is közel érzik a virradást, a szabadkőműves eszmék, a forrongság, a krisztusi és antikrisztusi követésnek a két világnézet tábora összecsapásának kezdetét. Hogy

TÁRCA.

A női ideál költőinknél.

— A Jász Ujságnak — Irta: Dr Tordai Ányos.

Nem tudom elgondolni az emberi lelkét költészet nélkül. Az élet ezernyi akadályokkal megrakott úján ballagó, törtető embernek szüksége van pinhésre, fűdítésre. Mint a repülésben elfáradt madár is leül a fágra, mint a levegőtől szomjazó hal fölbukszik a vízből. Hangot adott a Teremtő az állatnak is, inség az érzéketlen szikláknak, a rengeteg várnomnak is van visszhangja: az embernek a költőt adta. S ha nem keresi és nem találja meg a költészetet a vízből ércében, ha talán nincs műveltsége, fogékonyasága a betűi lelke iránt, megtalálja akkor a poézist a madár dalában az égen uszó felhőben, a mező virágjaiban. Sőt megtalálja önmagában: reményeiben, vágyaiban öntudatlan ábrándjaiban.

S a költészetet nem tudom elgondolni a nő alakja nélkül. Mert formulázza bármi

képen a legújabb iskola a költészet feladatát, a lényeg mindég egy marad, a költészet célja a szépnék, a jónak s az igaznak, a tudás és gyönyörökötetés, a nemes háromságának ábrázolása, megtestesítése. S ez eszmények mindegyikének, a szépnék a jónak, az igaznak megtestesítője az emberiség szebbik, jobbik, igazabbik fele: a nő. A nő, kit a szép eszanéjének géniuszává, örövé, táplálójává nevelt a természet, a természet, a társadalom, az élet. A nő kinek teste és lelke a szép kultuszának tökése. A nő ki a férfira bizza a fa ültetését, és a bibimbót már ő övja melegtől-hidegtől s virágba az ő szerető ápolása szökkeni. A szépnék pedig elválaszthatlan testvérei a jó és igaz.

Mióta a költészetnek első akkordjai elhangzottak, fölülte libeg a női ideál, mint legtermékenyebb majsája, legszebb dalokra ihletője. Jut a társadalom míg rabszolgának, a vallás lelketlen lénynek tartja a nőt s Homeros kobán már zeng a hitveshűségnek Penelopének eposza, Sophokles színpadán a testvéri szereteinek, Antigónának dicsőítése. S ahogy a keresztény val-

lás kiemeli a nőt a társadalmi mélységből, fölzendül a női ideál kultusza a lovagvilág százyelvű lantján s még a kolostorok szűz cellájába zárt barátipoéta is a női ideálnak szenteli lantjának legbeszédeesebb, leghangzatosabb hurját, a legfőnségebb női ideálnak: az Istenanyának.

Igy a mi irodalmunk kezdetén is ott borong a misztikus költészet tömjénfüstje a Szűzanya oltára körül, verses irodalmunk az ő tiszteletére irt költeményvel indul meg. Aztán melléje sorakoznak Judit, Eszter s az ó-szövetség többi erős asszonyai, mikor egyszerre csak fölcsendül Balassy Bálint lantján a földi szerelem egtevő hangja, Zrínyi Miklós kobán a hitvesi hűség magasztalása Delivud Borbálájában s Gyöngyösi István edesszavu kétségének hődo-lata Zrínyi Ilona, az anyai szeretet megtestesítése előtt.

Kedves, hitves, anya: a nő gondolatának édes, boldog, büszke trifolioma. A bibimbó, a virágzó, a gyümölcsöző szerelem. A költői ihletnek hármas, soha kit nem apadó kutjeje. Kövessik e forrásból kiinduló hármas ereszkét, mint bővül vize,

a virradást gyorsíták lapokat indítanak tetszetős címeken, melyekben az említett szabadkőműves célok és ábrándok, spekulációk sok ferdtessel és gyűlölettel, a katolicizmus ellen vonulnak fel.

Jól van az így. De hát már a vidékek több helyén a hatolások ebredeznek. Hát köszönjük a sikrálépést, a virradatra való készülődést, a jó figyelmeztetéseket. Ugy kell az álmos keresztényeknek, akiket nem tud felébreszteni a testvéri szó, felébreszti az ellenfél ostorospapája, melyel arcába vág midőn szent eszmeiért hurcolja meg. A vidék naív katolikusai is kitörül lassanként az álmot majd szemükből és észbekapva, szervezve és a kath. sajtó fegyverével felszerelve minden családot, visszazorítja a divatból istentagadás igényelbizakodot lovagjait, kik még majd dühöngeni is fognak, hogy a nap nem az ő kukurkulásukra virrad, a setéség, a rejték a vakondnak akkor virrad, mikor a sötétség, az éj lesz. Az „ilyen” virradásból pedig kultüremler nem kér. A kulturszegény magyar nemzetnek a napfényes keresztény kultúra napjának hajnalhasadása kell. Ezt várja. S már pirkad keleten!

Megyei és városi ügyek.

Elnemadrt igazolás. A vármegye igazoló választmánya a legutóbbi törvényhatósági bizottsági tag választásának igazolása céljából — mint ahogy jeleztük — csüörtökön tartott volna ülést. Azonban az igazoló választmány ülése *Berkó József* betegsége folytán elmaradt.

Kórházbizottsági ülés. A vármegye kórházbizottsága pénteken folyó hó 20-án

mint dagadnak hullám! annyira, hogy irodalmunk legnagyobb szellemi sem bírják kimeríteni. De nem követhejük minden fordulataikat, hisz' annyi meg annyi hímes mezőn meg árnvas lígelen bujjálnak keresztül, csak a partjainkon nyíló legszebb virágokat fűzzük koszorúba.

1.

Losonczi Anna az egri vár kapitányának volt a felesége. Az egri várba veit sorsa a XVI. század legnagyobb poétájá: Balassy Bálintot. Vitézi élet ment oda tanulni, de a bánatos szerelem iskolájába tévedt. Acélos lett a kárja, de szive mindörökké odaveszett Fölcsendő a szerelmes trubadur éneke a várkapitány néblye alatt a „kegyes vidám szemű, piros rózsaszínű, édes lehelő hölgyhöz”:

A szelid daruhoz szintén hasonlót
Te kegyes tekinteted

tartotta ülését az alispán elnökle alatt melynek tárgyai voltak: A költségvetés egyes tételénél szükségessé vált pótlótelek engedélyezése; a belügyminiszter leirata a kórház 1911. évi költségvetése tárgyában és végül az ülés napjág beérkezett folyó ügyek.

A főtér rendezése tárgyában kibocsajtott pályázat határideje e hó 20-án pénteken járt le, mely alkalommal a kiküldött bizottság *Konczek* polgármester elnökle alatt azonnal feibontotta a beérkezett pályázatokat, illetve a főtér rendezésére vonatkozólag beadott ajánlatokat. Zárt írásbeli ajánlatokat adtak be: *Hantos Aladár* és *Hacker Emil* cég; a *Korláti Bazaltbánya részvénytársaság*; a *Hevesmegegyi Gyáripár R. T.*; a *Kisbesei Granit kőbányák R. T.*; a *Pesti Giovanni R. T.*; a *The Neuchatel Asphalt Comp. Limited* cég; a *Magyar Asphalt R. T.* és végül a *Magyar-Horvát asphalt részvénytársaság*. Az ajánlatokat a legközelebbi közgyűlés elé fogják terjeszteni, mely is hivatta lesz a beérkezett ajánlatok közül a legelőnyösebbt kiválasztani.

Választmányi ülés. A Jásznyagyon Szőlőkön megyei Temetkezési Egylet csüörtökön folyó hó 19-én déltűn 5 órakor tartotta az egylet helyiségében *dr. Kéle József* elnökle alatt választmányi ülését. Az egyletszűl az évben már megint több taggal szaporodott.

Jégbeszerzés. Az enyhe tél ismét a jégnyárat fejezte. Mint értesítünk vármegyénk alispánja rendeleti uton fogja felmenni a városok és községek hatóságait a hatósági jégszükséglet pontos és lehető időben való beszerzésére.

A vasut ügye.

A Nagykáta-Jászberény-hevesi vasut ügye kell hogy ez évben már végérvényesen napirendre kerüljön.

Rőszét jegyez orvód, klárts te kis szép szád,
Mézert ereszt beszéded,
Jöjj immár előmbe, mondjam örömbenben:
Az isten hozott téged!
Hangos fülemle gyönyörű szép kertbe
Zöld ágak között csatrog.
En is szegény rabod, új verset kiáltok
Hozzad, hogy lellem buzog.
Mit véletlen kérlek, hogy nem szánss engemet
Kinek szive háborog!

De a hítes asszony csak gyönyörködött poétáj dalaiban, de sok könyörgésére, szű leveleire csak választ sem tett neki. Megmaradt életretetlen ideálnak. Jó Balassy Bálint bujdosásnak indul. Leesett az ősi harmat, fujdogál a hideg szél s a sárguló levélen rezgő harmatot, piros csizmája nyomát hóval lepi be a tél. Bucsudalát még sokáig visszhangoztat az egri hegyek:

Éz ügyben idézzük jászapáti laptársunk idevonatkozó következő közleményét:

„A községek hozzájárulása lűsána vénye tudvalegyő 1910. évi december 31-én lejárt, kénytelen tehát az engedélyes mátra—kőrsvidéki vasutársaság — miután a tervezett vonalat még ez évben meg kell építenie — a hozzájárulási összegeket valamennyi érdekelte községgel újból megszavaztatni. E végböl minden érdekelte község előjárásága — köztűk természetesen Jászapáti község előjárásága is — kapott a nevezett vasutársaságtól átiratot, amelyben a már megszavazott hozzájárulási összegek érvényének meghosszabbítását kérelmezik.

Ugy halljuk, minden egyes község feltetlen bizonyossággal megfogja szavazni újból a kívánt összegeket s emellett a reméljük, hogy végre a jászapáti képviselőtestülete is megembereli magát s a már egy ízben megajánlott 50.000 koronát megadja a vasutársaságnak. Elvégre is egy vasut csak megér Jászapátinak 50.000 koronát, különösen ha az a vasut Jászzentandráns községet teljesen hozzájárulási megfizetés nélkül elhagyja! Az okvetlenül felépitendő új, nagy, modern vasuti állomásról most egyelőre ne is beszéljünk . . .”

Költségként buzdító és kétségkívűl a közérdekekben szűlő szavait mindenben aláírjuk annak megismétlésével, hogy lehetetlenek tartjuk, miként a minden telen határidő vágú jászapáti testvéreink ezen az egész jászágra néve előnyös vasutával létesítése érdekében megnem hoznak a kívánt áldozatot a radjuk eső szükséges hozzájárulás megszavazásával.

A múltakban történt visszavonulás lehetett egy magán — vagy néven nevezve a gyermeket — üzleti célzatú rendezett törekvés, melynek céltalanságát és jogosulatlanságát ma már be kell látni jászapáti város egészséges gondolkodású közönségének.

Mi tehát reméljük a legjobbat és azt, hogy jásztestvéreink, mint közvetlen érdekeltek nem fogják maguktól egy helyen sem eldobni a haladás föföltételének mindig kívánatos eszközét.

Immár söllymcskádát, kedves madárkádát,
Kit karonod hordottál,
Klírissokkal rakott, szűkfümmal varrott
Lábúsdíron tartottál —

Bocsásd el békével szegényt, hadd menjen el
Reá ne haragudjál.

Mennyivel szerencsésebb szerelem dolgában Vesselenyi Ferenc. Feleséget is kapott s vele Murány erös várat is megszerezte királyának. Gyöngyösi István írta meg a Murányi Vészus emlékezetét. A Széchy-familia, Rákóczi György híve, Madára bizta Murányi kővárát. A füleki főkapitány Vesselenyi, Ferdinánd vezére, csak a várat akarja megszerezni, de mihejt találkozik a vár asszonyával, megkívánja a drága kamatot is:

Boldog az az óra, melyen láthatlak,
Sok óhajtásimra ide várhattalak,
Ismeretlen az lűgd kézen foghattalak
Órvegy palástomon megszállhattalak . . .

Főgimnázium

Jászapatiin.

Egyik jász-testvérvárosunk életében korszakot alkotó momentum merült fel e hét folyamán. Ugyanis csütörtökön folyó hó 19-én érkezett le a vármegyéhez a vallás és közoktatásügyi min. kir. miniszternek saját kezűleg aláírt és e hó 13-án kelt 1788-911 számú leirata, melyben érdemileg válaszul Jászapati közönsége által hozzáfűzött, egy a községben felállítandó gimnáziumot illető kérelemre.

Mint lapunkban is annak idején említettük, a hathatos érvekkel támogatott és jól megszerkesztett memorandumot néhány hét előtt nyújtotta át egy nagyobb szabású küldöttség a vallás és közoktatásügyi miniszternek, amikor is Zichy János miniszter már a kérvény átvétele alkalmával kedvező ígéretet tett és ezen ígéretet a fent hivatkozott számú leirátával már be is váltotta, amennyiben a leirat szövege szerint: a miniszter hajlandó Jászapati nagy község által felajánlott s alább részletezett szolgáltatások elfogadása mellett Jászapatiin egy az óhajoknak megfelelő főgimnáziumot fokozatosan felállítani és fenntartani. A község köteles lesz ajánlatához képest az építési költségekhez 150,000 koronával hozzájárulni s ezen összegget az ottani kir. adóhivatalnál két éven belül lefizetni. Köteles a község továbbá — míg az épület felépítettik, illetve kész lesz — az egyes osztályok elhelyezéséről gondoskodni és végül egy legalább 3 katasztrális hold kiterjedésű s a miniszter által elfogadandó telket az iskola céljaira minden ellenszolgáltatás nélkül az államkincstár tulajdonába becsatolni.

Ezután a miniszter leirátában felhívja Jászapati közönségét arra nézve, hogy az említett kötelezettségek magában foglaló határozatainak szükséges jóváhagyását illetőleg intézkedjék, hogy a miniszter a to-

vábbi lépéseket megtehesse, nevezetesen hogy a telek megszemlélésére megbízottait a helyszínére kiküldhesse.

A vallás és közoktatásügyi miniszternek a módozatokat már részletekben is meghatározó leirata szerint tehát meg lesz Jászapatiinak a főgimnáziuma s így az így minden tekintetben haladó második legnagyobb jászközség kulturális haladásának egyik főtenyezőjét saját agilitása és élet valósága által nyerte el.

A kérelmi ügy ily kedvező elintézésben — mint értesültünk — nagyrésze van a kormányzata alatt levő községek érdekeit szíven viselő főispánunknak: dr Horhy Szabolcsnak.

Autobusz-üzem Jászberényben.

A Kisvasúti Forgalmi Részvénytársaság fővárosi cég pénteken kérvényt nyújtott be a városi tanácshoz autobus (gépkocsi) üzem berendezésére vonatkozó engedély megadására iránt.

Ezen a közeli közlekedés lebonyolítása érdekében felette előnyös gépkocsiközlekedési üzemek Jászberény városára vonatkozó létesítése ügyében benyújtott kérvény szerint nevezett vállalkozó cég 25 éves kizárólagos engedélyt kér Jászberénytől-Nagykátánig, s a Jászberénytől másirányban is rendszeres személy és teher autobus üzem berendezésére. Az autobus (automobil gépkocsi) üzem minden tekintetben pótolja a közúti és a teherszállító vasutat, sőt — a beadvány szerint — nemcsak hogy pótolja, de annál könnyebben bonyolítja le a teher szállítást, hogy nem egyes állomásokon, hanem helyenként gyűjtve, háztól házhoz szállítja a terheket. A villamos közúti vasutal szemben pedig az az előnye van, hogy az utasokat nem foglalja le, hanem

az egyéb kocsik közlekedésével együtt akadálytalanul bonyolítja le a forgalmat.

Amennyiben a városi tanács oly értelemű határozatot hoz, hogy a vállalat részére a kizárólagos engedélyt 25 évre megadja, úgy a vállalkozó cég részletes ajánlatot fog tenni az esetleges szerződés megállapítása céljából.

Az ajánlat lényegét tekintve bár igen előnyösnek mutatkozik, még is egyrésztől megfontolandó, hogy nem fog-e ez esetleg összehatározni az előbbi keleti vasúti vállalkozás érdekeivel. Egyébként a város kormányzata fogja tudni, hogy a mai helyzetben a kérelemmel szemben milyen álláspontra helyezkedjék.

KRÓNIKA.

Apróságok a népszámlálásból.

Egyik népszámlálóbiztos a kora reggeli órákban elindult kiserőjével kijelölt kerületébe, hogy folytassa munkáját. A templom előtt megszűlltja egy öreg tőpördött anyóka, aki már jó ideje vitatkozik egy hasonlókorú nébberrel:

— Uram nézze csak, a biztos ur az én 11 sukk földemet, amit haszonélvezettel bírok, nem vette fel a lapomra, oszt öröszennémnek a 6 sukkját pedig maga felvette. Nem baj az?

— Dehogy baj néniém!.

— De mikor az a 11 sukk még az enyém.

— Akkor menjen el a számlálóbiztos urhoz és javitassa ki vele, különben is ha felveszi, ha fel nem veszi nem sokkal numerál. S avval továsietve otthagya őket. Az öreg anyókák pedig ezek után sem hagyták abba a vitát, hanem csak erősökdtek egymással ezután is. mig végre a kerületi számlálóbiztos fel nem vette az öreg asszony 11 sukk földjét.

A másik eset ugyenekkor történt ugyancsak ezzel a számlálóbiztossal. A nagy sár miatt (falun sokáig gázolnak szegény számláló biztosok a sárban) egy központi helyre hivta össze a szomszéd házbélieket s egymás után szedte ki tőlük a megfelelő adatokat. Faggatja az egyik jelenlevő menyecskekt, aki az egész ház nevében megjelent, hogy hol született az édes anyja.

— Ugy gondolom Gyöngyösön feleli a menyecske.

— Ugy van, ugy, helyeslik az egybe gyűlték, jobbjára a munkásosztályból valók ismerve az egész falu családi és egyéb viszonyait. A számlálóbiztos beírja a megjelölt rovatra a születéshelyet s miután végzett a menyecskevel, ez eltávolik. Alig egy negyedóra múlva nagy lélekszakadva jön, hogy visszaküldte az édes anyja.

— Valahogyan kavarodás nem támadjon, mert az édesanyja nem Gyöngyösön született, hanem Jászteleken.

— Jó van jó, hagyja helyben a biztos. hisz nem olyan roppant nagy a hiba, azért még nem akasszák fel s avval kijavítja a tévesen bejegyzett rovatot, de előbb meg-

Hatyi termeted, mert, szívem, igen szép Vagy és vidám, deli, egész tessedben ép, Nyelved friss, eszed nagy, orciád is kedves kép, Magad kelletése szemeket fogó lép.

Széchy Mária nem azért asszony, hogy a csuf politikát cserbe ne hagyja, ha ilyen hangokat hall. Bizony átparólt ő Mars táborából Venus sátorába. Hágéscokon főlegit Vesselenyit és vitézeit a várba, az örseget Ferdinánd hűségére esküték s két nap múlva ők is egymáséi lesznek.

Hát a kis Köszegi Zsuzsi méltó-e, hogy e sorban helyet foglaljon? Messze Rodostóban, zúgó tenger partján, a száműzetés keserű kenyérért eszi Mikés Kelemen, nagy Rákócziak írdeákja. Köszegi Zsuzsi az egyetlen leánya a magyar emigrációknak. A két ifju létek összezsozik, Mikés szívbe zárja a nagy Bercsényit szolgáló árvaléányt, nem szépségeért, hisz a kis Zsuzsinnak igen fősvényen osztogattak szépséget, hanem lelkeért, mert rendes, tisztességes személy és tiszta jószág.* Igen ám, de meg-

hal Bercsényi felesége, s a már hatvan felé járó gróf Zsuzsit szemelte ki új asszonynak. Oly keservesen rokognak Mikés sorai: Zsuzsihoz pedig még más is tartaná közt, de aki gazdagabb, az hatalmasabb. Ha én-nékem is anyyi volna a ládában, mint másnak, talán a madár is megmaradhatott volna, de rendszerint a szegény fogja meg a madarat és a gazdag eszi meg. S a kis Zsuzsi bizony meglátortodott a „grófnő” titulusra. Szegény Mikés még fájdalomban is a leányt mentegte: „Jó erkölcsieit megérdemli és lehetetlen lett volna ebben az országban jobbat választani nálánál.* S mikor két év múltán Zsuzsika özvegy maradt, bár szereti Mikést, nem tudja életét annak bizonytalan sorsához fűzni. Elhagyja a számitéást, Lengyelországba megy az az okos fejű, de gyöngye szívű Zsuzsika. Mikés felsóhajt utóljára:

— Meglátom-e valaha, vagy sem? Isten tudja!

Nem látta többet.

(Folytatjuk.)

fenyíti a menyekét s a többieket, hogy valaki hamis adatok ne valjón be, mert különben 100 koronáig terjedő pénzbírsággal büntetik meg.

Ime két csekély és érdektelen, de elég jellemző példa arra, hogy a népszámlálás mennyire mozgásba hozza a köznépüket is már, mely pedig még oly fásult közönnyel és téves felfogással volt az ilyen kulturális jelentőségű munkálatok irányában.

UJDONSÁGOK.

A főgimnáziumból. A helybeli áll. főgimnázium tanszemélyzetében változás állott be, amennyiben a vallás-és közoktatásügyi miniszter a héten kelt rendelkezésével Dr. Vajtas Sándor helyettes tanárt az intézetből elbocsátja az állami szolgálat alól felmentve. Az állam szolgálatából elbocsátott tanár orátort a tanári kar már szétosztotta tagjai között.

— Uj zászlós. Dr. Muhoray Károly tb. szolgabíró központi vármegyei közigazgatási gyakornok, mint tartalékos hadparó a hét folyamán a brassói II. cs. és kir. gyalogezrednél zászlóssá neveztetett ki.

— A kath. kör estélye. A helybeli központi róm. kath. kör világi bizottsága rendelkezése szerint a kör farsangi estélyét február hó 18-án fogják megtartani. A rendezőség az estély felényének emelésére már megnyerte a szolnoki „uribanda“-t és dr. Kiss Menyihért ismert fővárosi író. Ilyen előkészületek mellett a kath. kör farsangi estélye — mint már érintettük is — családias jellege dacára a legfényesebbnek és kitűnő sikerűnek ígérkezik. Az estély műsorát annak idején közölni fogjuk.

— Köszönet a részvételért. Lapunk felvédkéi munkatársától kaptuk a következő sorokat:

„Fejlethetetlen édes jó Anyám elhunya alkalmából szülővárosomból annyian fejezték ki részvételüket, hogy azokat külön-külön megköszönöm lehetetlen. Fogadják tehát ez uton — testvérem nevében is — forró köszönetemet. Kassa, 1911 január 17. *Pethes Gyula.*”

— Rendőrbiztosítási választás. A rendőrbiztosítási Kuzs Pál rendőrbiztos elhalálozásával megválasztott rendőrbiztos állás betöltésére névbe valószínűleg még e hó végén megtartják a tisztújító széklet. Az állásra — mint értesültünk — a mostani helyettes dr. Hulán Béla pályázik aki már e hivatalban gyakorlatot szerzett. Nézetünk szerint — tekintettel a rendőrségmi a rendőri bíráskodással megismerkedett munka anyagára — az önálló intézkedési munkákör kiterjesztése céljából leghevesebb volna egy rendőri alkápitányi állást szervezni.

— Tanítóház. Jászberény város elemi tanítótestülete febr. 1-én fényes táncestélyt rendez a Lehel-szállóban. A táncestély — mint értesültünk — az előző tervtől eltérően nem lesz kabárlány egybekötve. A bál rendezőségében a város tekintélyes számu fiatalága vesz részt, mely körülmény már előre biztosítja az estély sikerét. A rendező bizottság az estélyre szóló meghívókat a hét elején bocsátja szét.

— A Zagyva fertőzése. Az az általánosan is botrányos állapot, hogy t. i. a Zagyva vége habosban, bőszen és beszeny-

nyezve hőmpolyóg keresztül a városon, denikve csak meg nem szűnhetett. A vármegye és a járszóságok hatóságának évenkénti erélyes fellépése már elérte azt az eredményt, hogy a hatvani cukorgyár igazgatósága helyes intézkedésével egyszer s mindenkorra megszüntette a szennyvizet a Zagyvába való eresztését. A hatvani cukorgyári campagne már az időre véget is ért s az üzem be van ott szűntetve. E szerint nyilvánvaló, hogy az állat és ember egészségügyre ártalmas és veszélyes szennyvizet a hatvanon felül lévő selypi cukorgyártól bocsátják be. Az eljárás ige tudjuk most is folyamatban van. Ideje volna már, hogy az illető fürömköz ezen közegészségügyellenes kihágást az okozott kár mérvéhez mérten s nem a szablonos formákban torolják meg s nem vemek enyhítő körülmények a szabádon garázdálkodó ugynevezett „magasabb üzleti érdekek“-et az egészségügy és a haltenyvesztés nyilvánvaló rovására.

— Küldöttség a pénzügyminiszternél. A jászberényi pénzeszervezetek buldöntése tisztelettel a tegnapi napon Budapestben a pénzügyminiszternél. A deputációt a szövetkezet ügyésze dr. Oláh István vezette. A szövetkezet igazgatósága a szövetkezetek terményeknek kistenyben való eladásra iránti engedély megadásáért folyamodott a miniszterhez, aki meghallgatva a deputáció előterjesztését, biztató választ adott. Nézetünk szerint a pénzeszervezetek ezen irányú vállalkozása nem tisztán üzleti érdekkel akar szolgálni, hanem szoros kapcsolatban van a népiéleti mozgalom szövetkezetek elveivel, amennyiben a szövetkezetek boroknak kistenyben való árusítása esetén a nagyközönségnek alkalma nyílik a hamisítatlan tiszta borok jutányos árban való beszerzésére. Ez pedig minden kereselmi és üzleti szabály szoros betartásán felül más körülmény lehet.

— A népszámlálás végleges adatainak megszerzésére céljából most a revideálás és ellenőrzés munkája alatt a hatóság hirdetményt utálja s ez uton is felhívja a lakosságot, hogy azok, kik bármi oknál fogva meg nem számláltak, illetve a város beíró vagy listázó területén össze nem irattak, összerésztve a rendőrkapitányiságnál vagy a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek; valamint felhívjuk mindazok, kik ilyen körülmények nélkül értesülve voltak, hogy ez iránti jelentésüket a nevezett hivataloknál szóval vagy írásban megtegnél sziveskedjenek.

— Köszönet nyilvánítás. A Kereskedelmi Kör bál jövedelméből 40 koronát adományozott a Tanonc-Öthonnak, melyért az intézmény nevében ez uton mond köszönetet Legeza Mihály iparisz. igazgató.

— Nyilvános nyugtázás. A helybeli kereskedő urak az újví újdözetek megválasztása címén gyűjtött összegből 26 (huszonhat) koronát voltak szivesek a helybeli jótékony nögyélet részére megszavazni és adományozni amely jótékony-ságukért ez uton mond köszönetet a vezetőség nevében: Perényi Ferenc e. pénztárnok.

Meghívó.

A Gazdák, kereskedők és iparosok bankja részvénytársaság

1911. évi január hó 29-én délelőtt 10 órakor tartja első rendes évi

közgyűlését

Jászberényben, saját helyiségében.

A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, aki részvényét legalább négy héttel a közgyűlés napja előtt a nevére átíratta és a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a pénztárnál letette.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az 1910. üzletévről készített igazgatási jelentés átvétele és tárgyalása.
  2. Az évi számadások és az igazgatóságának a tiszta nyereség felhasználására vonatkozó indítványai.
  3. A felügyelőbizottság jelentése az igazgatóság által felállított évi mérlegről és számadásokról és a nyereség felosztására vonatkozó indítványokról.
  4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg felállítására vonatkozó indítványok, valamint az igazgatóság és felügyelőbizottságának adandó felmentvénye lelett való határozathozatal.
  5. Az igazgatóság elnök és vezérigazgató választása.
  6. Az ügyvezetési szabályzat bejelentése és megállapítása.
  7. Felügyelőbizottság választása.
  8. Az alapszabályok módosítása.
- Kelt Jászberényben, 1911 január hó 10-én tartott ülésünkben.

Igazgatóság.

Vidéki rövid hírek.

— Közjegyzői helyettesítés. Az Olay Lajos volt karcagi kir. közjegyző elhalálozásával megüresedett kir. közjegyző állásra a kamara Molnár János kir. közjegyző helyettesítendőt jelölt ki az ügyek ideiglenes ellátására.

— Iskolába a feleséget. Egy kétgyermes földműves Muntyan Péter egy 14 éves kisleányt vett el feleségül, akit mint asszonyt szorítottak már rá az ismétlődő iskolába való járásra. Az ember nem engedte iskolába ifju feleségét s az euifjúság 1 koronára bűntette.

— Gyászír. Sasvári Kardhordó Árpád a karcagi választókerületnek több ízben volt orsz. képviselőjelöltje és a „Karcagi Hírlap” alapítója a mult napokban halt el a fővárosban. Karcagi lapírtásunk szavakkal emlékezett meg egykori alapítójáról.

A népszámlálás halottja. Vágó János Nagykorú község jegyzője a népszámlálás alkalmával a tanák járásban megfájtotta magát és tifuszt kapván e hó 17-én meghalt. A hivatalának áldozatul esett községi tisztviselőt neje és egy fiacskaja gyászolja.

— Négy napig temetetlenül. A szolnoki szőlők főzött öv. Németh Mihály nevé öreg asszonyt, ki magánosan lakott szőlőbéli házában az ágy előtt halva találták. Az asszony bezárt ajtó mögött már 4 nap óta fekteték halva mikor az ajtó redőre megtalálták.

— Vasuti baleset. A szolnoki vasuti állomás fűtőháztelepén Ondok Károly szerári munkás a teherkocsi közé esett. Súlyos sérüléseivel a megyei kórházba szállították.

— A szandai kápolna. Szolnok városához tartozó Szanda pusztán az ott lakó mintegy 1200 r. kat. hívő részére kápolnát építenek. Az építés céljára a város képvisellete is megszavazott némi kis összeget, amit pótlandó most társadalmi uton rendeznek gyűjtést a kápolna építés költségére.

!! Köszén !!

A legjobb minőségű hazai és poroszországi salak és pormentes szalon szén, továbbá budapesti légszuszgáryi, valamint poroszországi pírészén (c-aksz) a bánya által előírt eredeti ár mellett alólrítottánál megrendelhetők.

Pontos szállításért szavatosságot vállal:

HOFFER MIKSA

Ülőb hazai és poroszországi bányák képviselője,
JÁSZBERÉNYBEN.

Eladók:

VI. kerületben a Rákóczi-uton 19 és 23 számú házak, Kishegyen szőlő épülettel. A vashidnál a holt Zagyvánál egy szép dűlő. Bővebb megteudható a kiadóhivatálnál Jászberény.

Lőrincskáta községben egy nagy lakásból álló lakház, benne teljesen felszerelt kovácsműhely helyiséggel azonnal bére adó, vagy örök áron eladó. Értekezni lehet Rimóci Teréz özv. Hegedűs Jánosnéval Felsőszentgyörgyön.

Birtokeladás.
A pusztamonostori hártárban
110 hold földbirtok
összes felszereléssel és terméssel együtt
eladó.
Értekezetni Révész Imre gyógyszerésznél Jberény

Egy vagy két **butorozott szoba**
III. ker. Fehértói-ut 5. szám alatt magános nőnek vagy férfinak **kiadó.** Cim a kiadóhivatásban.

Német nyelvtanítás.
Perfekt német nyelvtanításra elfogadhatnak tanítványok. Jászberény IV-ker. Liliom-u. 8 szám alatt.

Uri lakház

a főtér közvetlen közelében, mely áll: 4 szoba, konyha, éléskamra, pince, fűskamra- és nagy udvarból, roppant olcsó árért

azonnal eladó.

Bővebb felvilágosítás Sugár Albert tulajdonosnál szerezhető.

Eladó
az Ujerdőben Eördögh János ur szőlője közelében,
3 lánccs erdő
azonnal vágható akácfákkal, továbbá a fehértői temető mellett 10 kat. hold **szántóföld,**
részletekben vagy darabban is,
id. Pénzes István
I-ső kerület.

Akác és virág-méz!

Gyors és pontos kiszolgálás.

Róczyián Kálmán

fűszer- és csemegeüzlete

JÁSZBERÉNY,

a nagytemplomnál szemben.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Állandóan friss teavaj!

Kaphatók:

Magyar gyártmányú teasüteménykülönlegességek leg nagyobb választékban, az általános drágaság dacára **hihetetlen olcsók.**

Hí olcsó és jó kávét akar, tegyen próbát általam **házilag pörkölt** kávéfajokból, mindig friss, pörkölt állapotban kaphatók.

Rumok, likőrök, tokaji gyógy-aszúk, visontai és villányi vörös gyógyberok, minden híres borvidék borai, valamint helyi termésű boraimat a legjutányosabb árak mellett ajánlom.

Minden hétfőn friss **hentesárúk.**
Kaphatók bel- és külföldi sajtok: Ementháli, trappista, magyaróvári, rokforti, dőri-pusztai, pécsi csemege, imperiál, parmasán, lipői juhturó. Sós pácolt és olajos halak nagy választékban

Karácsonfadíszek

Szigoruan szolid és olcsó árak. Vidéki megrendelések pontosan eszközölteinek.

Díszes dobozos cukorkák

Értesítés.

Értesítem a t közönséget, hogy

lakatosműhelyemet
egy új

forrasztógéppel

szereztem fel. Minden e szakmába vágó munkát **gyorsan és pontosan** végzek. Így elfogadok: hibás öntvények törött alkatrészek, géprészek, — sárga vagy vörös rézmunkák — **összeforrasztását, kazánrepedés kijavítását, kazáncsövek kiföldását, továbbá vető- és szántógépek részeinek összeforrasztását s lyének teljes kijavítását.**

Illyenmi munkákról árajánlatot szívesen szolglok.

Tisztelettel

Siha István

lakatos, Jászberény, Határ-u. 29

PÁRTOLJUK

a kat. sajtóegyesületet!

Az egyesület célja a kat. napi sajtó és jóirányú irodalmat fölfedteni, versenyképessé tenni és a legszelebb körben elterjeszteni. E végből szellemi és anyagi erőket mozgósít, a kat. társadalmat szervezi és egy **nagy sajtóalap** létesítésére törekszik.

Tagja lehet minden keresztény férfi vagy nő — **a rendes tag** felvételek legalább 1 K (vagyis egész évre 2 K) tagdíjat fizet. — **A jötevő** tagok sorába tartozik aki évenként legalább 10 koronával járul az egyesület céljaihoz. — **Alapító** tagként szerepel az, aki egyszerre (vagy részletekben 2 éven belül) legalább 200 koronát áldoz a magasztos célra. — **Disztag** címre illeti meg azt, aki legalább 1000 K összeget adományoz a sajtóalap javára.

Központi iroda:

Budapest,

Ferenciek-tere 7, V. lépcs. 1. em.

?? ? ??

Úzletemben már legközelebb kapható lesz a törvényhozás által már jóváhagyott

„Uj polgári
perrendtartás
kézikönyve“

teisztos zsebkönyv alakban, tartos, diszes vászonkötésben, körülbelül 560 oldalnyi terjedelemmel, melyhez **dr Török Sándor** budapesti ügyvéd kimerítő és könnyen érthető magyarázatot írt.

A könyv bolti ára **8 korona**. Előfizetők, a pénz előleges bekludése esetén, **6 korona 40 fillérért** kapják.

Ezt a törvénykönyvet, amelynek megszerzése minden polgárnak egyaránt érdekében áll, különösen kereskedők, ipari vállalatok, ügyvedek, pénztézetek, törvényhatóságok stb. fogják haszonnal forgatni.

Pesti Péter
könyvnyomdája.

„PFAFF“

varrógép villanyerőre!!!

Legelső és legtartósabb a világon! Öránként 3 fillért fogyaszt órási munkaképesség mellett. Többet dolgozik, mint 10 más fajta varrógép. Bebizonyított dolog és ami fő, minden fáradtság nélkül!

Ajánlja

**zajtalan és
könnyűjárású**

Singer-Central-Bobbin karikahajós-balkaros varrógépeit házi s ipari célokra.

Sérvökötök, gummiárac, műszerek, különlegességek, szemüvegek és hőmérők

nagy választékban.

Elvállalja toronyórák felállítását és javítását, fali- és zselórák, ékszerék, valamint mindenmíni tárgyak javítását, továbbá

házi villanycsengők

felállítását és javítását.

Fali-, álló-, inga-, omega- és ütőzseborák nagy raktára.

Európa összes gyárának varrógépeiből nagy raktárt tartok, s így a varrógépek legolcsóbban nálam szerezhetők be.

Műhimzés és applikáció munkákat ingyen tanítom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítenek. Pontos és szolid kiszolgálás.

Spekonya Lajos

Nagy raktárt tart arany- és ezüstműből, ékszerék, evészközök- és **ezüst diszfárgyakkból** melyek ajándékoknak igen alkalmasak. Úgyisztén

üveg- és porcellánárak nagyraktára.

PLATTA ANTAL UTODA

órák, ékszerész és mechanikus
Jászberény,
a Jászkerületi Nephank épületében.